

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij loeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel rimmers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

881. Het Indianenmeisje. — 882. Het Spookschip. — 883. De Heks van Baudeloo. — 884. De Gevangene op het eiland. — 885. Een avontuur aan de grens. — 886. Hoe Pol renner werd. — 887. De Booze Heer. — 888. De Vuurtoren van het eiland Rona. — 889. Een jongen in den Boerenkrijg. — 890. De Page van Graaf Egmont. — 892. Een Harde Les. — 893. De vlucht van de kermis. — 894. Een Vlaamsche cow-boy. — 895. Het Bloemenmeisje. — 896. De Slaven van Oostende. — 897. Een Smokkelaar aan de Leie. — 898. Een Redder in den nood. — 899. Het Geheimzinnig Huis. — 400. Uit Droevige dagen. — 401. Het spook op de spoorbaan. — 402. Avonturen met een Hoed. — 403. Een Woelig Leven. — 404. De Geheimzinnige Kruisvaarder. — 405. De avonturen van een Hovenier. — 406. Een bange Vlucht. — 407. De nieuwe Kasteelheer. — 408. De jonge Landlooper. — 409. De Twee Kameraden. — 410. De Spion. — 411. De dochter van den Visscher. — 412. De dochter van den Bezembinder. — 413. Een Huichelaar. — 414. De Erkentelijke Indianenhoofdman. — 415. Onvergetelijke Avonturen. — 416. Een vreemde Nacht. — 417. De Hoeve bij de Duinen. — 418. Leo op de kostschool. — 419. De moedige Padvinder. — 420. De Dragonder van het Uilenhof. — 421. De strijd tegen de slavernij. — 422. De jonge Alpengids. — 423. Het onverwachte Erfdeel. — 424. De verijdelde Diefstal. — 425. Op het eenzame Eiland. — 426. In den Sneeuwstorm. — 427. Sinterklaas in den Woonwagen. — 428. Het vuur in den nacht. Een moedige Knaap. — 429. Het Kerstfeest der Schipbreukelingen. — 430. Voor het Recht. — 431. Het spook van Sylt. — 432. De dappere Kasteelknaap. — 433. In Duizend Vreezen. — 434. De Toovenares van Diksmuide. — 435. Acht maanden op een onbewoond eiland. — 436. Ontmaskerd. — 437. Een gestoorde Nacht. — 438. De Stem aan de deur. — 439. Het Geheimzinnig bedrijf. — 440. De Smokkelaars van Blankenberghe. — 441. Een drama aan de grens. — 442. Een Godsoordeel. — 443. De verrader. — 444. Zigeuners op 't dorp. — 445. Een Rakker. — 446. De dochter van den Indianenhoofdman. — 447. De Smokkelbende. — 448. Het verlaten Schip. — 449. De Werklooze. — 450. De Avonturen in de Hooglanden. — 451. De Gestoorde Zesdagenkoers. — 452. Uit een gezin. — 453. Een Smokkelavontuur. — 455. De Weezen van de Beukenharst. — 456. Kars, de Herdershond. — 457. Een angstige Tocht. — 458. De verkleede Krijgsman. — 459. De Heldin van Maestricht.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

PRIJS: 60 CENTIEMEN

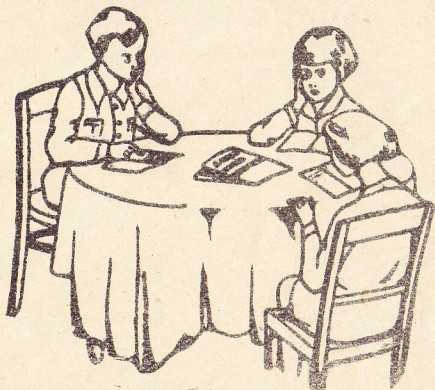
UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

De Schoolmeester van Sylt

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

A. HANS

Nr. 462.

De Schoolmeester van SYLT

Uitgave :

A. HANS-VAN DER MEULEN

DE SCHOOLMEESTER VAN SYLT

I.

— Neen, ik wil in dat nest ginder niet wonen. Zorg maar liever, dat ge er gauw vandaan komt, en hier een betrekking krijgt.

Zoo sprak op een Maandagmorgen van het jaar 1825 een vrouw, die voor haar man het ontbijt gereed had gemaakt.

Die man heette Uwe en hij was schoolmeester te Rantum, toen een armoedig dorpje in de Zuidelijke duinen van Sylt, een eiland in de Noordzee, dicht bij de grens van Duitschland en Denemarken.

Maar zijn vrouw wilde niet in dat eenzaam plaatsje wonen. Ze zei, dat ze er dood zou gaan van verveling. Ze was, toen Uwe op Rantum benoemd werd, met de kinderen op Westerland gebleven, het hoofddorp van het eiland, waar ze veel familie had.

Elken Maandagmorgen ging meester Uwe naar Rantum en hij bleef er tot 's Zaterdags. Hij woonde alleen in het schoolhuis en bereidde er zelf zijn eten. Het was voor hem een eenzaam leven.

Dikwijls vroeg hij zijn vrouw, om toch bij hem te komen. Hij had er ook nu weer over gepraat. Een gezin behoorde toch samen te blijven.

— Zanik niet altijd over 't zelfde, sprak de vrouw. Ik wil niet naar Rantum, in dat oud kot van een schoolhuis. Als het waait, zou ik bang zijn, dat het dak boven mijn hoofd invalt.

— Zoo erg is het niet, zei Uwe. Ge overdrijft.

— Ja, ja... ik overdrijf altijd! Het schoolhuis is niet alleen een vervallen kraam, maar het staat me ook veel te dicht bij de zee, en de duinen wandelen er heen en weer. Den een of anderen keer breekt het water door en spoelt Rantum weg.

— O, dat kan met heel Sylt gebeuren! Het oude Westerland ligt ook in zee.

— Hier zitten we veilig. Ge moet me niet bang maken met geschiedenissen van honderden jaren geleden. Westerland is nu goed beschermd, maar ieder weet, dat Rantum een arm nest is, veroordeeld om te verdwijnen. Zorg, dat ge er weg geraakt.

— Dan moet er toch eerst een plaats open zijn. Van den wind en duinzand kunnen we niet leven, sprak Uwe.

Zuchtend stond hij van tafel op. Het werd tijd

om te vertrekken. De meester had het gevoel, alsof hij weer voor een week in ballingschap ging. Zijn vrouw pakte allerlei levensmiddelen in een zak. Het was het rantsoen van meester Uwe voor een gansche week.

— 't Heeft vannacht nog al gevoren, zei Uwe. Als het maar geen strenge Winter wordt.

— Hebt ge ginder nog genoeg turf?

— Ja, ja... en de menschen zullen me geen koude laten lijden.

De dorpelingen van Rantum hielden van hun onderwijzer. Het was de gewoonte, dat de kinderen brandstof meebrachten: hout, hetwelk na stormen op het strand dreef en vooral turf, die men uit den grond dolf.

— Ge moet Harmsen vragen, dat hij het schoolhuis laat herstellen, hernam vrouw Uwe.

— En zoudt ge er dan willen wonen?

— Zaag niet altijd over die kwestie! Ik kom niet naar Rantum. Wenscht ge dan, dat ik ziek word?

— De lucht is er zeer gezond.

Vrouw Uwe was geen zacht en plichtsbetrachtend mensch. Ze liet haar man sukkelen en zat gaarne gansche namiddagen bij familieleden en kennissen te babbelen.

— Ik zal me zeker daar in Rantum gaan begraven, zei ze dikwijls. Mijn man moest die betrekking maar niet aangenomen hebben.

Ze voegde er echter niet bij, hoe Uwe dan zijn brood kon verdienen.

Uwe was nu klaar om te vertrekken. Hij droeg een zonderlinge kleedij, een ronde muts, een wijden mantel, een dikke das, en zag er als een Schotsche Hooglander uit. Zijn moeder was dan ook uit Schotland naar hier overgekomen, toen ze met een Sylter zeeman trouwde.

Uwe nam afscheid van zijn vrouw. Zijn twee kleine kinderen sliepen nog. De vader had ze in hun bedje gekust. Het deed hem leed, dat hij ze een gansche week niet zag.

Het was een koude morgen. Grauw lag het eenzame eiland tusschen zijn duinen. Uwe groette hier en daar een kennis, die naar zijn werk ging of aan de deur eens naar de lucht keek. Er waren in deze Wintermaanden veel renteniers op het eiland, zeevaarders, die alleen van het voorjaar tot laat in den Herfst op schepen van Hamburg of Bremen dienden.

Uwe stapte flink door, steunend op een stok, lang als een herdersstaf. Hij had verdriet over den onwil van zijn vrouw, maar hij droeg zijn lot toch gelaten.

Na een paar uur bereikte hij Rantum. Nog voor hij aan de eerste huizen was, kwam een hond, blij blaffend, toegesneld.

— Ha, Roland, waart ge niet meer te houden, beste jongen? Ik ben hier terug, zei Uwe.

Het was zijn hond, die hem trouw gezelschap hield in het eenzame schoolhuis. Het dier bleef van 's Zaterdags tot 's Maandags bij een der leerlingen, want het mocht van vrouw Uwe niet in het huis te Westerland komen. Als Uwe, die toch ook baas was, Roland wel eens meenam, had de hond veel te verduren en daarom liet zijn baas hem liever op Rantum.

Vroolijk stapte Roland nu naast Uwe voort. Aan het hek van een hoeve stond een dikke man met norsch gelaat. Hij heette Harmsen en was zooveel als burgemeester van het dorp.

Uwe wenschte hem goeden morgen.

— Ik moet u eens spreken, zei Harmsen op hoogen toon. Ik heb weer te klagen over uw scholieren: ge moest ze toch betere manieren leeren.

— Ik doe mijn best, om ze het goede te onderwijzen, maar sommigen zien thuis slechte voorbeelden. De ouders moeten ook hun plicht jegens hun kinderen vervullen. Is er iets gebeurd, burgemeester?

— Zeker, is er iets gebeurd, en ik eisch, dat gij den schuldige ontdekt en bij mij brengt. De deugnieten weten, dat mijn oude knecht Erik elken avond om negen uur nog eens naar de schaapskooi gaat, daar in het duin. Hij moet dan over een plank, die boven de gracht ligt. Zaterdagavond kwam hij weer van het duin. Toen hij op

de plank stond, brak ze en Erik viel in het water. Hij kon er gelukkig nog uit krabbelen. Ik heb Zondagochtend de plank eens goed bekeken. Ze was onlangs vernieuwd en kon dus niet breken. Maar ik zag duidelijk, dat ze over meer dan de halve breedte doorgezaagd was geworden. De een of andere schurk heeft dat dus gedaan, terwijl Erik in de schaapskooi was. En het is duidelijk, dat de fielt den knecht in de gracht wilde doen tuimelen.

— Een gemeene streek. Erik heeft toch niets behouden van zijn val, hoop ik.

— Een erge verkoudheid.

— De schuldige verdient een strenge straf. Hebt gij eenig vermoeden, wie het kan gedaan hebben, burgemeester?

— Neen... Maar ik wil, dat gij den plichtige ontdekt en dan moet ge hem bij mij brengen. Ik zal hem eens anders onder handen nemen, dan gij het met deugnieten doet. Ge zijt veel te zwak.

— De kinderen gehoorzamen mij en dus heb ik zelden reden om te straffen.

— Ge kondt ze dan toch eens leeren meer eerbied te hebben voor mij, den overste van het dorp. Velen groeten me zelfs niet.

— Omdat niemand van u houdt. Ge zijt een hardvochtig en trotsch man, dacht Uwe, maar hij durfde dit toch niet te zeggen.

— Ik zal een onderzoek instellen, beloofde hij.

— Ik moet den dader kennen!

— Maar het is niet zeker, dat hij een schooljongen is. Groote menschen halen ook wel eens laffe streken uit.

— Het is een knaap geweest. Toen hij naar het duin ging, zag Erik er een rondsluipen, maar hij heeft niet veel op hem gelet, en herkende hem dus niet. Toch weet hij, dat het geen volwassene was.

Uwe beloofde nog eens, zijn best te doen, om het geval op te helderen en ging verder.

— Die kerel behandelt me altijd alsof ik een soort bedelaar ben, bromde de schoolmeester. Beleefd kan hij niet zijn, behalve tegen overheden, die boven hem staan. Dan fleemt en vleit hij. En voor mij toont hij minachting. Ik ben maar een arme onderwijzer. En aan hem zou ik weer moeten vragen het schoolhuis te laten herstellen. Hij heeft me vroeger eens gezegd, dat het oude kraam goed genoeg is voor mij.

Uit menig hutje knikte men nu Uwe toe. De arme dorpelingen waren hun meester zeer dankbaar, om alles, wat hij voor hun kinderen deed. Uwe was ook goed voor groote menschen; hij verzorgde de zieken, leende boeken voor de lange Winteravonden en gaf allerlei raad.

Uwe kwam nu in het koude schoolhuis. En ja, het zag er wel zeer vervallen uit. In den leemen vloer waren putten, de muren schilferden af en hadden in jaren geen versche kalklaag meer gekregen. De zoldering was zwart berookt. Een deur hing scheef aan de scharnieren, een ruit was door een plankje vervangen.

Uwe bezat hier maar enkele meubelen, die hij zelf vervaardigd had. Zijn bed bestond uit een kafzak, welke op eenige planken lag.

In dien tijd verdienden de onderwijzers heel weinig en de meesten moesten nog allerlei ander werk doen, om behoorlijk aan den kost te geraken.

Uwe kon geen twee huizen bemeubelen, en hij was het gewoon zeer eenvoudig en zelfs armoe-dig te leven.

Door een binnendeur kwam hij nu van het huis in de school, eigenlijk maar een groote kamer met ruwe banken. Ook hier hadden metselaar, timmerman en schilder nuttig werk kunnen ver-richten.

Uwe zorgde eerst voor vuur in den haard. Het moest hier warm zijn, als de kinderen kwamen.

Hij dacht intusschen aan wat er op de hoeve van den burgemeester gebeurd was. Een der leer-lingen zou daar dus om negen uur 's avonds een

plank doorgezaagd hebben, om den ouden Erik in het water te laten vallen. Om negen uur lagen alle Rantummers gewoonlijk reeds te bed, en vooral in den Winter, als men reeds van vijf uur binnen zat en dus vuur en licht kon sparen, door vroeg ter ruste te gaan.

Welk kind zou er zoo laat nog met een zaag op uit gaan, om een ploertenstreek te bedrijven? 't Waren wel niet allen brave lammeren, de jon-gens van Rantum, maar de meester hoorde toch nooit van zulke gemeene daden. Erik had in de diepe gracht wel kunnen verdrinken. Hij was al een oude man en niet vlug meer in zijn bewegin-gen. En dan de schrik, als ge meent op een stevige plank te staan en plots in het water ligt! 't Was om er een zenuwziekte van te houden.

Uwe ging in gedachten de rij zijner scholieren langs.

— Ik denk, dat ik den dader ken, zei hij half luid. Maar ik mag niet te rap oordeelen.

De meester schreef rekensommen op het bord. Weldra hoorde hij kinderstemmen. Hij maakte de schooldeur los. Wie koude had, kon zich ko-men warmen. Eenige meisjes traden binnen, en zeiden den onderwijzer vriendelijk goeden dag. Maar de meeste kinderen bleven buiten spelen.

De meisjes stonden te praten bij de kachel. Een vertelde verontwaardigd wat er met Erik was ge-beurd.

Uwe riep haar bij zich.

— Hoe weet gij, dat Erik in de gracht gevallen is? vroeg hij.

— Van mijn broer... Die had het van Willem Lorsen gehoord.

— Roep Lorsen eens hier.

Wat later kwam er een stevige knaap binnen.

— Wel, Willem, wie heeft er u verteld, dat Erik in het water getuimeld is? vroeg de meester.

— Maarten Harmsen... Iemand had de plank doorgezaagd.

— En wist Maarten niet, wie dat gedaan heeft?

— Neen, meester. Het is een gemeene streek, he, meester?

— Ga maar spelen!

Uwe ging ook eens naar buiten. De kinderen riepen hem goeden dag toe. De meester wenkte een jongen bij zich.

— Hein, hebt gij ook gehoord, dat de knecht van den burgemeester in de gracht gevallen is? vroeg hij.

— Ja, meester... Iemand had de plank doorgezaagd.

— En wie heeft u dat verteld?

— Peter Horn.

— Goed.

Uwe begaf zich bij Peter en nam hem terzijde.

— Wie heeft er u verteld, dat Erik in de gracht is gevallen? vroeg de onderwijzer.

— Maarten Harmsen, meester.

Uwe zette alzoo zijn onderzoek voort. En telkens ondervond hij, dat Maarten Harmsen het eerst het nieuws van de schurkenstreek had verteld. Nu, Maarten kon het ook het best weten, want hij was de zoon van den burgemeester. Maar Uwe had ook ontdekt, dat Maarten de toch droevige geschiedenis met groot plezier vertelde. Hij was niet kwaad, zooals zijn vader. Hij lachte om de poets, die men den ouden Erik had gespeeld.

Uwe riep de scholieren binnen. Door zijn onderzoek was het al wat over negenen.

Al zagen veel schoolgebouwen op het eiland er vervallen uit, toch werd er goed onderwijs verstrekt. De eilanders waren zeer op ontwikkeling gesteld. Vooral leerden de jongens gaarne rekenen meetkunde. Dat kwam te pas bij de zeevaart, want velen gingen aan boord van een schip en dan streefden ze er naar, stuurman en zelfs kapitein te worden. Veel Syltenaren stonden in het eigen land en in den vreemde als bekwame zee-lieden bekend.

Uwe werkte dan ook hard in zijn school. En het was dom van den burgemeester den onderwijzer te minachten, eigenlijk omdat Uwe geen geld bezat. Waarom werd de meester dan ook niet beter betaald?

De kinderen hielden zich ordelijk. Een verkocht nu en dan last. Het was Maarten Harmsen, de

zoon van den burgemeester. Hij dacht, dat hij meer mocht doen dan de anderen.

III.

Om half twaalf was de school uit. Maarten Harmsen moest even blijven. Hij keek wat angstig nu naar den meester.

— Maarten, zei Uwe, gij hebt Zaterdagavond de plank van de gracht doorgezaagd.

De knaap werd vuurrood.

— Dat is niet waar! riep hij uit. Ik zal het aan vader vertellen, dat gij zoo iets zegt!

— Maarten, lieg niet! Dat is zonde voor God. Gij hebt die plank doorgezaagd.

— Het is niet waar!

— Beken de waarheid!

— Wie durft dat te zeggen?

— Ik!

— Een van de andere jongens heeft gelogen, als hij u dat wijs maakt. Hij zal het wel zelf gedaan hebben...

— Niemand van de leerlingen heeft u genoemd.

— Waarom beschuldigt ge mij dan?

— Omdat ik weet, dat gij plichtig zijt.

— Ge liegt! schreeuwde Maarten brutaal.

Uwe nam hem bij den arm en duwde hem naar een groote kast.

— Hier kunt ge blijven tot ge de waarheid zegt, sprak hij.

— Neen, niet in de kast! jammerde Maarten.

— Ge kunt er nadenken over uw gemeene daad. Gij hebt er groot plezier in gehad, dat Erik in het water viel. Gij zijt de schuldige. En nu zoudt ge nog willen, dat een ander beticht werd! Wees eerlijk!

Eigenlijk was Maarten toch verbluft over de stellige bewering van den meester. En hij viel spoedig door de mand.

— Ik deed het maar voor de grap! zei hij nu.

— Gij hebt dus de plank doorgezaagd?

— Ja, meester.

— Kom uit de kas... Waarom hebt ge Erik in het water laten vallen?

— Hij bromt altijd tegen me...

— Omdat ge hem gedurig plaagt.

— Hij is toch maar een knecht...

— Al even hoogmoedig als zijn vader, dacht Uwe. Hoe kan het anders met dagelijks zulke voorbeelden van minachting voor arme menschen.

— Maarten, hernam de onderwijzer; ge hebt een slechte daad verricht. Het was wraak van u... en dat is al zeer verkeerd. Ge handeltet valsch. En in plaats van een ouden man te eerbiedigen, zoudt gij hem een ongeluk aandoen. Jongen, kom toch tot inkeer. Ge hebt niet alleen misdaan jegen

Erik, maar ook zwaar gezondigd tegen God... Ga nu mee!

Uwe nam Maarten bij den arm en leidde hem naar zijn ouderlijk huis. Harmsen kwam buiten.

— Burgemeester, zei Uwe, ge hebt me gevraagd den schuldige van Zaterdagavond bij u te brengen. Hier is hij...

Harmsen keek den schoolmeester nijdig aan.

— Bedoelt gij, dat mijn zoon de plank doorgezaagd heeft? vroeg hij.

— Maarten heeft het zelf bekend.

— Het was maar een grap! riep de jongen.

Uwe had hem nu los gelaten. Harmsen gaf zijn zoon een klap om de ooren en bulderde woedend:

— Maak, dat ge in huis komt!

— Hoe zijt ge te weten gekomen, dat Maarten het gedaan heeft? vroeg hij dan aan Uwe.

— Toen ik eens nadacht, kreeg ik dadelijk vermoeden op hem...

— Wel zoo en waarom? zei de burgemeester heftig.

— Omdat ik geen enkelen der andere leerlingen daartoe in staat achtte...

— Ha... zijn allen brave kinderen en deugt alleen mijn jongen niet? Ge vergeet zeker, tot wien ge spreekt?

— Ik sta hier als de onderwijzer van uw kind, en het is voor God en voor u mijn plicht, u ernstig

te waarschuwen. Ik heb al meermalen bemerkt, dat Maarten valsche streken uithaalt.

— Ge durft veel zeggen... gij, een arme kerel, die haast geen eten hebt!

— Rijk ben ik niet... en men betaalt me weinig voor mijn arbeid, doch dit zal me niet verhinderen mijn werk ernstig en oprecht te doen. Ge vraagt me, hoe ik op de gedachte kwam, dat Maarten de schuldige was. Om negen uur zijn de kinderen van Rantum naar bed. Die gaan dan niet meer met een zaag uit. En allen houden van den ouden Erik. Ze waren verontwaardigd over het gebeurde. Alleen uw zoon had plezier om wat er Erik overkomen was. En dat alles gaf mij de overtuiging, dat Maarten de dader moest zijn. Ik ondervroeg hem; eerst loog hij... dan bekende hij. En gij schijnt nu boos op mij te zijn, omdat ik hem tot die bekentenis heb gebracht.

— En heeft hij dat voor alle scholieren moeten vertellen?

— O, neen... Niemand van de andere kinderen weet het...

— Ik verbied u, er over in de school te spreken.

— Burgemeester, het feit is buiten de school gebeurd. Op uw eigen verzoek heb ik het geval onderzocht. Ik laat het verder aan u over. Maar als onderwijzer raad ik u sterk aan, goed op Maarten te letten; anders loopt het verkeerd met hem.

Harmsen maakte een minachtend gebaar.

— Ik heb uw raad niet noodig, zei hij. Ge moet zoo verwaand niet doen tegen mij... Ik herinner u nog eens, dat ge maar een arme schoolmeester zijt.

— Ik heb geen zin om te twisten. Ik meen het goed met Maarten.

— Gij hebt een wrok tegen hem, omdat hij mijn zoon is.

— Burgemeester, dat moogt ge niet zeggen! God weet, dat alle kinderen mij even lief zijn...

— Tut, tut, gij zoudt de baas van Rantum willen zijn, in mijn plaats.

— Dat is te dwaze praat om op te antwoorden, zei Uwe. Goeden dag! en hij ging heen.

— Durft gij mij een dwaas noemen! schreeuwde Harmsen.

Maar Uwe luisterde niet meer.

— Domme, verblinde man! mompelde hij. De burgemeester zou met mij moeten samen werken, om Maarten op den beteren weg te brengen.

Uwe maakte zijn middagpotje klaar. Om twee uur begon de school weer. Maarten was nu stil. De meester zei geen woord meer over het geval van Erik.

Maarten had van zijn vader wel een pak slaag gekregen, maar Erik mocht zelfs niet weten, dat hij de schuldige was. Een burgemeesters zoon be-

hoefde immers niet om vergiffenis te vragen aan een knecht. Zoo oordeelde de verblinde vader.

IV.

Het was avond geworden. Uwe zat bij de lamp en het vuurtje in den haard te lezen. Hij hield veel van boeken. Hij kon er niet veel koopen, maar er was toen al een bibliotheek op Sylt, en Uwe maakte er een flink gebruik van.

Roland lag naast zijn meester. Hij was de trouwe gezelschap van zijn baas.

Uwe voelde 's avonds zeer het gemis van het familieleven. O, wilde zijn vrouw maar naar hier komen! Hij zou dan zelf wel wat het huis herstellen en gezellig maken. Maar Uwe moest in haar koppigheid berusten.

Het werd nu tijd om naar bed te gaan... Uwe ontkleedde zich en kroop dan in een grooten zak, dien hij rond zijn hals toebond. Door al het duinzand, dat bij eenigen wind door en over Rantum vloog, had men hier veel last van vlooiën. Het was een ware plaag. En om zich tegen dit ongedierte te beschermen, had Uwe dien zak gemaakt. (1) Vlug sloep hij in. Roland snurkte dicht bij hem.

(1) We vertellen dit naar de Schoolkroniek van Sylt, opgesteld door meester Hansen, die veel over dit eiland heeft geschreven.

Het was nu stil buiten. Maar zoo dikwijls bulderde de wind. En dan moest men zich schuil houden in de huizen, want het was of er zand regende.

Vrouw Uwe had tot haar man minachtend over de wandelende duinen van Rantum gesproken. En dit was geen verkeerde naam. Door den wind verplaatsten de zandheuvelds zich. Een vroeger Rantum was reeds door het zand vernield. Toch bleef er een bevolking op dit onherbergzaam oord. Veel menschen hechten zich aan het plaatsje, waar ze geboren zijn. En men trachtte de duinen te bevestigen door plantengroei.

Maar ook, als de wind bulderde, sliepen de Rantummers gerust. Men wordt aan alles gewoon.

V.

Meester Uwe verrichtte dus trouw zijn werk op zijn nederige post.

Maarten Harmsen toonde zich al weer spoedig den verwaanden scholier van vroeger. Hij was niet lang beschaamd tegenover den meester. Integendeel, hij scheen soms nog brutaler dan voorheen. Geen wonder, hij hoorde zijn vader zoo dikwijls minachtend over « den armen schoolmeester » spreken.

Harmsen kon het maar niet verduwen, dat Uwe hem op de ondeugden van zijn zoon had gewezen.

Een verstandige vader ware er den onderwijzer dankbaar voor geweest. Maar Harmsen beeldde zich in, dat Uwe meer de baas wilde zijn dan hij, de burgemeester. En hij hoonde Uwe niet alleen thuis, doch ook op het dorp. Hij sprak kwaad van hem. Ook zocht hij moeilijkheden in de school. Als overste van Rantum kon hij in de klas komen, als hij wilde, al was hij te dom, om de lessen te beoordeelen. Toch had hij allerlei aanmerkingen. De kinderen schreven volgens hem niet schoon genoeg. Ze moesten meer rekenen en zoo vertelde Harmsen meer onzin. Het was om Uwe te plagen. Deze verdroeg alles geduldig en vooral in de school, want hij wilde niet, hoe de kinderen zouden merken, hoe twee volwassen menschen twist hadden.

Buiten de school verweet hij den burgemeester wel eens zijn onrechtvaardigheid. Dan werd Harmsen nog boozter en sprak hij grove taal. Uwe was arm als een bedelaar; hij leefde gelijk een vagebond, sliep in een zak. Zijn vader was maar een matroos geweest, en zijn moeder kwam van armoede uit Schotland naar Sylt.

Zoo voer de burgemeester dan uit, tot Uwe hem den rug toekeerde. De dorpelingen luisterden echter niet veel naar het gesnap van Harmsen en behielden hun eerbied voor den onderwijzer van hun kinderen en den vriend van de bevolking.

Het winterde een paar weken, doch niet al te

streng. Dan werd het zacht weer tot tevredenheid van de armen, die nu geen verdiensten hadden. Uwe deelde dikwijls nog iets van zijn eigen voorraad mee aan kinderen, welke thuis niet altijd genoeg konden eten. De rijke Harmsen betoonde zich niet zoo liefdadig, al was het vooral zijn plicht armoede te lenigen.

Februari liep ten einde en men keek reeds uit naar de Lente. Doch Maart kon nog hevige stormen brengen.

VI.

Het was den derden Februari 1825. Er hing al een voorjaarsstemming in de lucht. Het was zoel. Uwe had na schooltijd met Roland een wandeling gedaan en zat op een duin.

— Jongen, de Winter is voorbij, zei hij tot zijn hond. Het zal nu wel niet meer vriezen...

Hij keek in de ronde; hij hield veel van Sylt, het eenzame eiland, dat toen nog geen druk bezochte badplaats was gelijk nu. Uwe had zijn volk lief, dat tot den ouden Frieschen stam behoorde, en zoo hartstochtelijk de vrijheid beminde. Maar tegen de zee kon men hier weinig doen; en de zee had al groote stukken van het eiland weggenomen. Rantum lag op een smalle strook. Op een kwartier wandelde men van de Oost- naar de Westkust. En op die streep gronds bleef de bevol-

Uwe zat hier te mijmeren. (blz. 22)

king toch wonen, en bebouwde ze het magere zand.

Uwe zat hier te mijmeren, tot de avond neerzonk. Hij ging dan naar huis.

— Slecht weer, meester, zei een visscher, die aan zijn hut stond.

— Maar het is zoo zacht, Dirks.

— Veel te zacht. En dat vertrouw ik niet. Vóór een geweldige orkaan is het ook dikwijls zeer stil.

— Verwacht ge storm?

— Ja... Die banken ginds aan de verre lucht voorspellen me niets goeds. En de kleur van de zee bevalt me al evenmin. Ik zou het kouder wenschen, meester.

— We zullen het beste maar hopen... Wel te rusten!

— 't Zelfde...

Uwe bereidde zijn avondmaal, een paar borden pap met zwart brood. De burgemeester had gelijk: hij was maar een arme schoolmeester. Een der kinderen van Uwe was ziek geworden en moest versterkend voedsel hebben. Dat kostte weeral veel geld en de vader zou het dus nog zuiniger aanleggen.

Na het maal zat Uwe nog een tijd te lezen en dan kroop hij in zijn slaapzak.

In den nacht werd hij wakker. Wat hoorde hij nu voor geraas?

— Het stormt, mompelde Uwe. Ha, Dirks had gelijk. De wind is plotseling opgestoken... God behoeft de zeelieden!

't Was dan of men met velen op de ruiten tikte. De schoolmeester wist, wat het gerucht beduidde. Het was zand der duinen, dat tegen de ramen stooft. 't Zou weer lijken, of het zand regende te Rantum.

Uwe stond op. Hij maakte vuur. Hij zou de rest van den nacht wakker blijven. Een storm, zooals er nu woedde, kon vreeselijke gevolgen hebben. En Uwe waakte over het dorp.

Door het raam van het schoolhuis blonk zijn lampje. Op de hoeve van den burgemeester bleef alles donker. Harmsen wilde wel de meester van Rantum zijn, maar men mocht hem toch niet storen in zijn slaap.

Nu en dan ging Uwe naar buiten. Het zand geeselde zijn gelaat. Met gebogen hoofd stapte hij dan naar de smalste strook van het duin. Hier kon de zee doorbreken... Maar Uwe zag geen gevaar.

De dag brak aan, grauw en triestig. Het begon te regenen. De wind was gestild.

— De storm is gelukkig over zonder ongelukken, dacht Uwe.

Hij voelde zich dien dag vermoeid na de korte nachtrust. In den namiddag kwam de burgemeester nijdig binnen.

— Als uw leelijke hond nog eens op mijn hof komt, sla ik hem dood! zei hij tot Uwe.

— Heeft Roland iets misdaan?

— Hij komt natuurlijk op mijn hennen af.

— Hij rooft nooit.

— In elk geval wil ik hem niet meer rond of bij mijn hoeve zien. Ik waarschuw u.

De kinderen keken boos naar Harmsen. Allen wisten, dat Roland een braaf dier was.

De burgemeester liep weer weg.

— Altijd iets zoeken om me te plagen, dacht Uwe.

Roland mocht bij alle dorpelingen komen. Hij was allemans vriend.

Het regende bijna den heelen dag. En de lucht werd nog zwarter. Uwe liet de kinderen een half uur vroeger naar huis gaan. Sommigen woonden ver en het zou vroeg donker worden.

Vijf minuten later stond Harmsen al weer in het schoolhuis.

— Ge laat de klas te half vier uit gaan in plaats van te vier uur! zei hij.

— Ja, omdat het vroeg donker is en er wild weer dreigt. De kinderen mogen niet door een zandstorm overvallen worden... Van mijn eigen vermoeidheid wil ik niet spreken. Ik heb een groot deel van den nacht gewaakt, opdat het water ons niet zou verrassen.

— Het water! Dat wordt door de duinen tegen gehouden.

— Als gij het gevaar niet ziet, kan ik er niet aan doen.

— Ge wilt weer eens uitblinken voor de menschen van het dorp, juist alsof gij over hen waakt en ik maar in mijn bed kruip.

— Niemand weet, dat ik wakker ben gebleven.

— Ik zal het aan de overheid melden, dat gij de school te vroeg laat uitgaan.

— O, als de overheid hoort waarom, dan zal ze mijn maatregel goedkeuren. Maar gij zoekt van alles uit, om mij te treiteren. 't Is waardig voor een rijk man als gij! Och, doe voort!

Kwaad ging de hoogmoedige Harmsen heen.

Het duurde niet lang, of de storm brak weer met alle geweld los. Het schoolhuis schudde en het zand stoof tegen de ruiten. « De duinen waren nog eens aan het wandelen », zou vrouw Uwe zeggen. De meester en Roland zaten bij het turf-vuur. Uwe was zeer vermoeid. Hij kroop in zijn zak, en strekte zich op zijn matras uit, maar hij zou toch wakker blijven, om te middernacht naar de duinen te gaan zien. Hij luisterde naar den wind en dacht aan vrouw en kinderen.

Na een uur waken, sliep Uwe toch in. Hij hoorde de orkaan niet meer.

Het was een vreeselijke nacht. En toch lag gansch Rantum in de diepste rust. Men was zoo gewoon aan stormen.

Eensklaps werd Uwe wakker. Roland krabte hem met zijn voorpooten en blafte luid.

— Wat is er, jongen? riep Uwe wat verwaasd uit.

Plots voelde hij, dat hij in water lag en dadelijk begreep hij de waarheid. De zee moest door het duin gebroken zijn, en stroomde het dorpje binnen. In een oogenblik was Uwe uit zijn slaapzak. Hij had zijn kleeren aangehouden. Vlug sloeg hij zijn mantel om.

— Kom, Roland, we moeten de menschen wekken, zei hij.

Uwe plaste reeds tot aan de enkels door het water.

— Blaffen! gebod hij aan Roland.

De hond gehoorzaamde en zijn gehuil klonk als een alarmsein.

— Het water in het dorp! schreeuwde Uwe, die op deuren en vensters bonsde. Allen naar den grooten hil.

Dat was een hoog duin. Uwe liep dan naar de hoeve van den burgemeester. Hij klopte op de deur.

— Nood, nood! Het water is in het dorp! riep hij weer.

Harmsen stormde buiten. Zijn hoeve stond nog al hoog.

— Is het duin doorgebroken? kreet hij.

— Ja...

— Maar het water kan hier niet komen...

— Jawel. De werf spoelt al weg. De zee rukt de aarde mee.

— O, mijn vee! kermde Harmsen.

— Haal eerst uw vrouw en kinderen. Ik zal Erik wekken.

Erik, de oude knecht, sliep in den stal. Uwe maakte hem wakker en ook den jongen koewachter. En gedrieën haalden ze het vee buiten. Dat ging niet zoo gemakkelijk. Toen de koeien in het water plasten, wilden ze weer naar binnen.

Men hoorde nu aan alle zijden angstgeschreeuw. De hond van Uwe rende nog steeds blaffend rond. De menschen hielpen elkaar. Sterke mannen droegen de kinderen en ook oude, gebrekkige lieden.

Uwe ging naar de verste hutten; het water reikte hem nu op sommige plaatsen al tot de borst. Hij redde nog twee bejaarde lieden. Een grijsaard hing op zijn rug en een oude vrouw aan zijn arm. Zoo worstelde de meester tegen den storm in.

Alle bewoners bereikten den hooger en duintop. Daar waren ook koeien, ossen, kalveren en var-

kens, honden en katten. Hennen zaten angstig kakelend in de boomen.

— Kunnen we niet naar Westerland? werd er gevraagd.

Het was koud en guur op den hil. En het zand stooft nu en dan als wolken over de ongelukkigen.

— We moeten hier blijven tot het ebbe is. De weg staat nu onder, zei Uwe.

Hij bemoedigde de dorpelingen en ging van groep tot groep. De burgemeester liet allen in den steek. Hij jammerde over een paar varkens en schapen, die verdronken waren.

Wat duurde de nacht lang! Met verlichting begroette men den nieuwen dag. En nu zag men de verwoesting, in enkele uren aangericht. Veel hutten waren vernield en tusschen het puin lag het gebroken en bedorven huisraad. Vrouwen weenden. Mannen keken star naar de ruine. Tal van gezinnen waren dakloos.

De school stond nog recht. De hoeve van Harmsen had veel geleden. De storm was nu wat bedaard.

— Komt, we gaan naar Westerland, zei Uwe. Burgemeester, ge kunt daar huisvesting vragen voor onze menschen.

— Ik moet op mijn hoeve blijven, anders stort alles in...

Harmsen, die altijd als de groote baas wilde erkend worden, bekommerde zich thans niet om

zijn volk. Uwe trok met de ongelukkigen naar Westerland. Daar ontving men de Rantummers met medelijden en liefde. Uwe leidde een paar gezinnen naar zijn eigen huis. Zijn vrouw toonde zich nu toch behulpzaam.

Het weer bedaarde en vele Rantummers kwamen bijeen aan de kerk. Ze waren zeer bedroefd. Het was een treurig tooneel. En daar hoorde men het nieuws van andere eilanden, waar veel menschen verdronken waren.

Te Westerland sprak men veel lof over Uwe.

— Mijn hond is de redder, zei de meester. Hij heeft me wakker gemaakt.

Uwe keerde naar Rantum terug, en hij nam dakloozen in het schoolhuis op. De regeering bood hulp. Het duin werd versterkt. Men bouwde betere huizen, want de Rantummers wilden toch terug naar hun geboorteplaats.

Harmsen kwam Uwe bedanken. Het scheen hem toch moeite te kosten.

— Roland is de redder, zei de meester.

En hij bedacht, hoe Harmsen ook eens dien « leelijken hond » had bedreigd.

De burgemeester had nu zijn laatste gezag verloren. De Rantummers wisten nu, dat ze in gevaar niet op hem moesten rekenen. Maarten durfde niet meer den bluffer uit te hangen.

Uwe werd zoo mogelijk nog meer geacht. De overheid liet het schoolhuis flink herstellen. En

nu kwam vrouw Uwe ook te Rantum wonen tot groote vreugde van haar man.

Harmsen zocht geen twist meer met Uwe. En deze vergat al de plagerijen van voorheen. Hij deed zijn best voor Maarten.

Nog haalt men dikwijls de geschiedenis op van den eenvoudigen schoolmeester van Sylt, die met zijn hond de bevolking van Rantum redde.

EINDE.